

'hak-al'

2
APRIL
1995
21e JAARGANG



natuur-en vogelwacht
CULEMBORG

Kontaktadres:

Natuur- en Vogelwacht Culemborg,
Postbus 381, 4100 AJ Culemborg.

Bestuurssamenstelling:

Wim Kievit, Verdijkstraat 13,
4102 CL Culemborg; tel.: 14561.
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 19581.
Frans Waroux, Moerbeiboom 45,
4101 WC Culemborg; tel.: 15393.
Breun Jansen, Eikeboom 31,
4101 VA Culemborg; tel.: 14885.
Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3,
4101 JK Culemborg; tel.: 15450.
Kars Veling, Akkerwinde 9,
4102 JJ Culemborg; tel.: 31689.
Henkjan Kievit, Dorpsstraat 24,
4111 KS Zoelmond; tel.: 03453-3158.

Klubhuis:

"De Ketelvink", voormalig "Ketelhuis" op
Terweijde, Middelcoopstraat 1A Culemborg.

Bibliotheek:

Gerrie Monfils (tel.:03473 - 77638)
Cor Maurice (tel.:03450 - 20857)
Boeken / verslagen in "De Ketelvink".
Geopend: vrijdag van 19.00 uur tot 19.30 uur,
uitgezonderd de maanden juli en augustus.

Lidmaatschap:

Nieuwe leden opgeven bij de penningmeester,
evenals adreswijzigingen.

Penningmeester:

Frans Waroux, Moerbeiboom 45, Culemborg,
tel.: 03450 - 15393.
Gironr.: 34.33.351 t.n.v. F.H. Waroux,
rek. Natuur- en Vogelwacht Culemborg.

Kontributie:

Betaling per toegezonden acceptgirokaart.
Jeugdlidmaatschap f 12,50 per jaar; volwassene,
gezins-, postlidmaatschap f 25,- per jaar.

Redaktieteam en -adressen:

Breun Jansen, Eikeboom 31,
4101 VA Culemborg; tel.: 14885.
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 19581.
Harry v.d. Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg, tel.: 14358.

Plantenwerkgroep:

Wim Rubers, Joh. Frisoplaats 6A,
4196 AC Tricht; tel.: 03455 - 73354.

Knotwilgenwerkgroep:

Wim Smits, Schoolhof-Oost 24,
4105 AS Culemborg; tel.: 16575.
Harry v/d Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg; tel.: 14358.

Paddenwerkgroep:

Harry v/d Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg; tel.: 14358.

Zoogdierenwerkgroep:

Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 19581.

Vogelwerkgroep:

Stijn Brand
Bachlaan 13, 4102 BP Culemborg
tel.: 16038

Insektenwerkgroep:

Annette van Berkel, Akkerwinde 9
4102 JJ Culemborg; tel.: 31689.

Werkgroep Natuurfotografie:

Henk Vennix, Bereklauw 3, 4102 KZ Culemborg;
tel.: 14382.

Inleveren waarnemingen:

Stijn Brand, Bachlaan 13, 4102 BP Culemborg;
Arjan Brenkman, Weidsteeg 177, 4102 AC Culemborg
of de speciale bak in "De Ketelvink"

Begeleiding jongere jeugdgroep:

Gerrie Monfils-Evers, 31-de Limiet 5,
4131 NR Vianen; tel.: 03473-77638.

Nestkasten-koördinatie:

Henk Vennix, Bereklauw 3,
4102 KZ Culemborg; tel.: 14382.

Kampen, lezingen, dia-avonden en kursussen:

Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3,
4101 JK Culemborg; tel.: 15450.

"Het Vogeljaar":

Jaarabonnement door overschrijving van f 21,50
op de girorekening van de N.V.W.C., met vermelding van: "Het Vogeljaar".

Sekr. Milieuwerkgroep Noordwest-Betuwe:

Postbus 288, 4100 AG Culemborg.
Tel.: 03450 - 13386 of 03436 - 1687.

Verbandtas en -trommel:

Voor alle activiteiten is een verbandtas en -trommel aanwezig in "De Ketelvink". Aanvullingen z.s.m. na gebruik doorgeven aan de beheerder: Joop Bezuyen, Smetanastraat 23, 4102 BA Culemborg.

KONTAKT-ADRESSEN:**Vogelbeschermingskonsulent:**

Paul van Veen, Gandhi 197,
4102 HK Culemborg; tel.: 21953.

Asielhouders:

Alle beschermde vogels:
Lexmond - tel.: 03474 - 1677
Aanneem- en doorgeefadres:
Utrecht - tel.: 030 - 919449

Egelopvangcentrum Maarssenbroek:

Spechtenkamp 159, 3607 KJ Maarssenbroek;
tel.: 03465 - 68440.

DIVERSE NATUURORGANISATIES:

Milieu: alarmnummer luchtverontreiniging:
085 - 452220.

Veldpolitie:

Den Hartog: 03437 - 558 (Werkhoven)
Vrieling : 03436 - 1675 (Cothen)
Meldkamer : 03404 - 24824 (Zeist)

Gemeentepolitie Culemborg:

Dhr. Helmond, Boerenstraat 35,
Culemborg; tel.: 15744.

Vereniging Milieudefensie:

Tweede Weteringplantsoen 9, 1017 ZD A'dam.

Gelderse Milieudefensie:

Jansbuitensingel 14, 6811 AB Arnhem;
tel.: 085 - 515069.

Milieuwerkgroep "Noordwest-Betuwe":

Wim Hijnen, Ravelijnstraat 86, Culemborg;
tel.: 03450 - 17932.

Werkgroep Milieu Geldermalsen

Henk ten Berge, Twee Morgen 16, 4196 JT Tricht
tel.: 03455 - 73974.

Milieuwerkgroep Houten:

Kon. Julianastraat 13, 3991 DJ Houten.

Staatsbosbeheer regio Betuwe:

Beheerseheid De Linge, Veerstraat 16,
4181 AG Waardenburg; tel.: 04189 - 2411.
Janny Resoort, boswachter; privé 073 - 419478

Vereniging tot Bescherming van Vogels:

Driebergseweg 16 B, Zeist, tel.: 03404 - 37700;
winkel: 03404 - 37777; ledenservice: 03404 -
37744; vogel-Infolijn: 03404 - 37773.

Stichting Het Geldersch Landschap:

Zypendaalseweg 44, 6814 CL Arnhem,
tel.: 085 - 420944.

**I.V.N. Vereniging voor Natuur- en Milieu-
educatie:**

Plantage Middenlaan 2C, 1000 HC Amsterdam.
Tel.: 020-6228115.

**I.V.N. Vereniging voor Natuur- en Milieu-
educatie, afd. Tiel en omstreken:**

Secretariaat: J.E.L. Bannink-Grimm
Cellendonklaan 35, 4012 BN Kerk-Avezaath.

Stichting Natuur en Milieu:

Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht,
tel.: 030 - 331328.

**Vereniging tot Behoud van Natuur- monu-
menten:**

Noordereinde 60, 1243 JJ 's-Graveland;
tel.: 035 - 559911.

Wereld Natuur Fonds Nederland:

Postbus 7, 3700 AA Zeist; tel.: 03404 - 2216.

**Wereld Natuur Fonds Nederland, regio
West-Betuwe:**

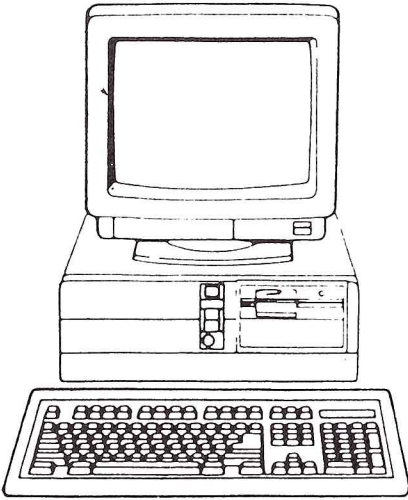
sekretariaatsadres:
G.J. van Kessel-Heuff, Binnenstr. 3, 4117 GR
Erichem; (Pandawinkel)tel.: 03447 - 1637

Greenpeace Nederland:

Postbus 11026, 1001 GA Amsterdam.
Damrak 83-II, 1012 LN Amsterdam;
tel: 020 - 236545 / 231843.

VOORWOORD VAN DE REDAKTIE

In deze uitgave treft u uiteraard een verslag aan van de zeer geslaagde feestavond op zaterdag 11 maart jl. in het kader van ons 20-jarig bestaan.



Op 20 maart jl. was een aantal leden aanwezig bij een informatie-avond over de dijkverbetering/-verzwarening. Naast afgevaardigden van de PvdA en de Gemeente Culemborg, waren ook leden van het Polderdistrict, Stichting Ark, Milieuwerkgroepen N.W.-Betuwe en Buren alsmede diverse particulieren present om van gedachten te wisselen over een zo verantwoord mogelijke realisatie van de dijkverbetering. De planvorming zal in de jaren 1996-1998 plaatsvinden, terwijl de definitieve uitvoering in 1999 en 2000 zal geschieden. Vanzelfsprekend zal onze vereniging actief de ontwikkelingen volgen en haar "steentje" bijdragen tijdens de planvorming op het gebied van ecologische en milieuwaarden.

Zaterdag 29 april a.s. is het zover! Ruim 35 deelnemers zullen dan richting La Brenne reizen om deel te nemen aan het jubileumkamp in dit Franse merengebied met een enorme rijkdom aan flora en (avi)fauna. Het verslag van "*Hier La Brenne, hier de N.V.W.C.*" zal in een van de volgende Hak-al's gepubliceerd worden.

Wij wensen u fijne Paasdagen toe!

Index:

- pag. 4 - 11 maart 1995 jubileum 20 jaar N.V.W.C.
- pag. 5 - Van de leesplank, gelezen door Ruud Post
- pag. 8 - Sperwer
- pag. 9 - Resultaat Nestkasten- en Knotboom-Adoptie Actie 1994
 - Doorbellijst voor "zeldzame" vogels
- pag. 10 - Jeugdtribune
- pag. 12 - Oudere jeugd
 - Oproep waarnemingen Kwak, Huiszwaluw en Uilen
- pag. 13 - Winterstootvogeltelling van 28 januari 1995
- pag. 15 - Boomfeestdag
- pag. 17 - De eerste
- pag. 18 - Vogelwaarnemingen
- pag. 20 - Excursie- en activiteitenprogramma.

11 maart 1995

jubileum

20 jaar N.V.W.C.

5 maart 1995 bestond de N.V.W.C. 20 jaar. Om dit heuglijke feit te vieren werd er op 11 maart een ledenavond gehouden. Al bij binnenkomst was het raak, in plaats van cadeaus krijgen, gaf de N.V.W.C. een bonnenboekje waarin bonnen voor gratis drinken en of het niet op kon een zakje zaad.

Keurig vergezeld van een beschrijving welke insecten je ermee kon lokken. Wie het geluk had een zakje chichoreizaden te ontvangen, heeft de kans op giraffen in de tuin. Geeft de tuin gelijk een ander aanzien.

Wie geen chichorei had behoefde niet te treuren, want met het wel gekregen zaad kunnen plantjes gekweekt worden die geruild kunnen worden op de ruilmarkt 1 en 2 juli 1995 op de kinderboerderij.

Na de (hernieuwde) kennismaking en een kopje koffie vroeg Gerrie Monfils de aandacht, zij introduceerde de voorzitter Wim Kievit die het heden en verleden en de toekomst van de N.V.W.C. belichtte.

Om alles even goed door te laten dringen werd er een koffiestop gehouden. Gesprekken als weet je nog, wat zie jij er goed uit, wat doe jij tegenwoordig en wat is er toch veel veranderd waren af te luisteren.

We gingen weer verder met Gerrie die een cabaret aankondigde, uitgevoerd door een groep bestaande uit heren die als jeugdlid bij de Natuur en Vogelwacht Culemborg vele jaren geleden begonnen en toch goed terecht gekomen zijn - aangevuld met twee dames die de heren ook in het dagelijks leven wat onder de duim houden.

De zaal vreesde het ergste toen Gerrie zei dat er niet met glazen en stoelen gegooid mocht worden!!!

De spelers gingen van start met een compilatie van vergaderingen, jeugdavonden en dia-avonden. Voor diverse personen een hart onder de riem of een dolk in het hart, leuke sketsjes en fraaie liederen.

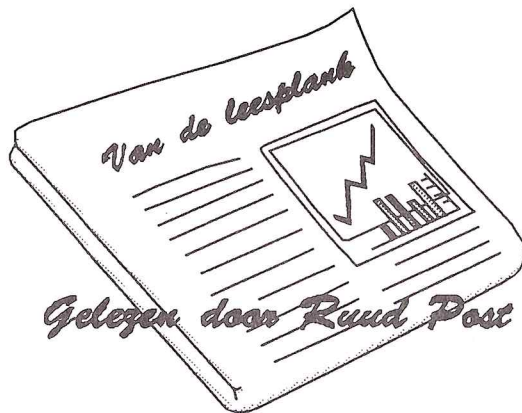
Enkele zinnen van een refrein zijn me bijgebleven:

*Lieve Ger geef me nog een pilsje
Lieve Ger geef me nog een glas
Met een ander tafelkleedje
Krijgen wij weer goede zin.*

Verderop in het lied werd teruggeblikt op een vorig clubgebouw waar een heuse tapkast stond en een hint gegeven om in een volgend gebouw de tapkast weer in ere te herstellen, want praten over alle waarnemingen en plannen maakt dorstig. Heren luister, in de wandelgangen heb ik gehoord dat Ger al een tapkast heeft maar nu nog jullie beslissing waar hij moet komen ...!!!

Na het cabaret hebben we met een grote groep nog lang nagepraat over het wel en wee van de N.V.W.C.

Marianne Kwast.



Het is minder gevaarlijk geworden

Op 31 januari 1995 viel de beslissing dat o.a. Tieler- en Culemborgerwaarden, precies 32 jaar na de watersnood in '53, moesten worden geëvacueerd. Hoe waren de gedachten voor deze evacuatie. Ze zijn te lezen in de Gelderse dijkkrant.

In bovenstaand artikel een uitspraak van de president van de rechtbank in Arnhem, dat dijkverbetering nog grondiger moet worden voorbereid en daarom nog langer op zich laat wachten. De emoties laaide bij een manifestatie hoog op. Hoofdschuddend hoort gedeputeerde J. van Dijkhuizen, op het provinciehuis, een actiegroep (voor dijkverzwaring) en een burgemeester aan. Wat zeiden ze. De actiegroep stelde; "Mensen zullen hun toevlucht moeten zoeken op het dak van het huis" terwijl de burgemeester de uitspraak van de rechter een ramp noemde, bijna zo groot als een dijkdoorbraak. Deze uitspraken zijn ongeënuanceerd, zo is de toestand echt niet, aldus van Dijkhuizen. Toch oordeelt van Dijkhuizen dat, die tegenstellingen alleen ogenschijnlijk zijn. Tegenwoordig staat op de spandoeken "veilige en mooie dijken. Een paar jaar geleden zou daar nog uitsluitend "veilige dijken" op hebben gestaan. Alle partijen hebben het nu over veilige én mooie dijken, aldus van Dijkhuizen. Een pressiegroep in Varik-Heeselt roept beelden van de watersnoodramp in 1953 op. Als reactie hierop oordeelde van Dijkhuizen dat dit te ver ging, veel te ver. We moeten toe naar een uitgebalanceerd dijkverbeteringsproject waarover we met elkaar goed van gedachten kunnen wisselen.

Meer informatie over de dijkproblematiek valt te lezen in de artikelen; Meer aandacht voor financiële gevolgen onderhoud, Paul Spaan spreekt

In deze column aandacht voor de vele boeken en tijdschriften die worden toegezonden aan onze vereniging Natuur- en Vogelwacht Culemborg. Onder de rubriek "In het kort" aandacht voor een artikel uit de clubbladen van andere natuurwachten die opgestuurd zijn. Omwille van de ruimte een kleine omschrijving van het artikel. Niet vermelde clubbladen, is geen aanduiding dat ze niet boeiend zijn, in tegendeel, omwille van ruimte worden er slechts een paar vermeld. Alle tijdschriften zijn terug te vinden op de leesplank in de "Ketelvink".

zijn zorg uit. De eisen voor dijkonderhoud zijn enorm terwijl de vergoeding wordt gehalveerd. En "onze" dijkgraaf J.A. de Jongh komt aan het woord in het artikel; Mooi en kwetsbaar horen bij elkaar, waarbij in dit artikel de veiligheid centraal staat. In het artikel; Stand van zaken dijkvakken, een volledig overzicht van de zwakke dijkvakken langs de rivieren Maas en Waal.

Uit: Gelderse dijkkrant, nummer 6, december 1994.

De Citroenvlinder

Met een verzorgde lay-out beoogt De Vlinderstichting met haar prachtige uitgave Vlinders informatie te geven over diezelfde vlinders. In een portret wordt er een vlinder voorgesteld. Dit keer is het de Citroenvlinder. Het blijkt hier om een voorjaarsbode te gaan. Vroeg in het voorjaar wanneer de eerste zachte voorjaarsdagen zijn aangebroken kunnen wij de Citroenvlinder weer zien. De Citroenvlinder overwintert tussen de bladeren van de groenblijvende planten. Misschien wel in de Klimop van uw tuin. Na de paringstijd legt het vrouwtje langwerpige eitjes op de jonge blaadjes van Wegedoorn of Sporkehout. Als in mei de volwassen Citroenvlinders inmiddels zijn gestorven, wordt in juni de nieuwe generatie weer gezien. In het vooruitzicht een lang leven. Elf maanden. Wat dat betreft voor vlinders een uitzondering, wat de Citroenvlinder een echte grijsaard onder de dagvlinders maakt, aldus Hans Smeenk. Verder in deze Vlinder een oproep om waarnemingen van de Gehakkelde aurelia's door te geven. De Gehakkelde aurelia's zijn te herkennen aan de gekartelde vleugelrand. Bij voorkeur zit deze vlinder met warme dagen in bosranden waar het warmer is dan in de omgeving. Ook in

tuinen kan de Gehakkelde aurelia op de Vlinderstruik of Asters worden gezien.

In het artikel, de Zilveren maan, terug in Groene Hart, een verslag van de resultaten van de herintroductie van deze zo vroeger algemene vlinder. In is er nog hoop voor de Grote vuurvlinder, een artikel over het relaas van één laatste levensvatbare populatie in de weerribben als gevolg van het beheer. Als bijlage een waarnemingsformulier voor de Gehakkelde aurelia's en een bestellijst voor Vlinderzaden voor veel vlinders in de tuin.

Uit: Vlinders, nummer 1, februari 1995.

Een paradijselijke vogel, op weg naar een betere toekomst

In dit speciale themanummer van de SOVON alle aandacht voor de lepelaar, een van oudsher bewoner van de Hollandse delta. Door het droogvallen van de voedselgebieden is deze vogel onder zware druk komen te staan. Waterkeringen daarintegen verhinderen dat de grote driedoornige stekelbaars in het voorjaar de poldersloot bereiken. Deze stekelbaars is een belangrijke prooi voor de lepelaar. In het voorjaar wanneer de jongen bijna volgroeid zijn haalt iedere volwassen lepelaar 500 tot 1.000 prooien per dag binnen. Met twee of drie jongen betekend dit 100 tot 200 kg vis of garnalen. Gelukkig dat er natuurgebieden zijn. Dankbaar maken de lepelaars hiervan gebruik. Inmiddels zijn er vele lepelaarskoloniën in Nederland. Waarbij de Oostvaardersplassen als de belangrijkste wordt gerekend. Nieuwe vestigingsmogelijkheden zijn er vooral in het Noordhollandse polderland maar ook de waddeneilanden komen steeds meer in trek. In een boeiend artikel verteld Harry Horn, districtshoofd Staatsbosbeheer meer, over trekbewegingen van de lepelaars.

Uit: Vogelnieuws nummer 1, januari 1995.

Broedgevallen velduil

In de vorige *van de leesplank* reeds melding gemaakt dat het voorkomen van de velduil landelijk afneemt. Dit naar aanleiding van een artikel uit het SOVON-nieuws nummer 3, 1994. In het SOVON-nieuws van december wordt in een artikeltje aangegeven dat een werkgroep een overzicht van het historische en huidige voorkomen van de velduil gaat verzorgen. Daarom een

oproep over niet gepubliceerde gegevens over broedgevallen (of waarnemingen in de broedtijd). Zijn er mensen die dergelijke gegevens in hun bezit hebben dan worden zij verzocht die op te sturen aan Sovon, Antwoordnummer 2505, 6573 ZX Beek-Ubbergen, t.a.v. Ben Koks of Fred Hustings. In Limosa worden uw gegevens gepubliceerd.

Ook in deze uitgave de eerste indrukken van broedvogels 1994. In dit artikel van SOVON-nieuws wordt er gemeld dat bij de aalscholver in Nederland de populatie met zo'n 6.000 paren is gereduceerd. Ondanks dat er voor het eerst broedende aalscholvers op Vlieland zijn aangetroffen. In Nederland zijn er totaal zo'n 14.200 paren geteld.

Al staat hun aantal jarenlang bedenkelijk in het rood, weigeren twee van de zeldzaamste Nederlandse broedvogels uit te sterven. Van de woudaap zijn er 4-5 territoria bekend terwijl van de kornhoen 35 balsende hanen zijn opgetekend. De eerste resultaten van de midwintertellingen 1994 worden in een artikel met dezelfde naam bekend gemaakt. Doelstelling van de midwintertelling is het volgen van de populatie-ontwikkeling van een groot aantal watervogelsoorten. De smient is in de afgelopen decennia sterk in aantal toegenomen als overwinteraar in ons land. Binnen Europa is Nederland momenteel smientenland nummer 1, aldus het artikel. Meer opmerkelijk nieuws valt te lezen in het artikel van Marc van Roomen en Erik van Winden.

Uit: Sovon-nieuws, nummer 4, december 1994.

Naar een betere toekomst voor onze dassen

In de uitgave van Gelders landschap wordt in twee boeiende artikelen de ontwikkeling van de das sinds het beëindigen van de dassenjacht in 1960 beschreven. De das is ons grootste landroofdier. Hij wordt maximaal één meter lang en weegt twaalf kilo. Gemiddelde leeftijd van de das is 15 jaar. De das leeft in burchten waar hij bijzonder trouw aan is. Dassen zijn alleseters. Zij geven voorkeur aan de woonplek nabij vruchtbare gronden. Rond 1900 leefden in het oosten, zuiden en midden van ons land nog zo'n 12.000 dassen. Door ruilverkavelingen, stadsuitbreidingen, toename van het verkeer en felle vervolging is het aantal flink gedaald. Het werk van de vereniging Das & Boom heeft het mogelijk gemaakt dat de das weer een betere toekomst heeft. Momenteel is in het **Natuurmuseum Nijmegen** de expositie

Dassen in het donker. Lang mag er niet worden gearzeld want de expositie is er tot 23 april 1995. De openingstijden zijn: maandag t/m vrijdag van 10.30 to 17.00 uur. Zondag van 13.00 tot 17.00 uur. Het Natuurmuseum is in de Gerard Noodstraat 21, in het centrum van Nijmegen. Voor inlichtingen: tel. 080-230749.

Verder in dit blad een artikel over de behoefte aan meer natuur in het boerenland. De agrarische sector krijgt het steeds moeilijker. Middels de GATT-overeenkomst zullen de export-subsidies worden afgebouwd. Zo'n 4 miljoen gulden betaald de Nederlandse belastingbetaler mee aan export-subsidies. In kringen van boeren en jagers wordt er geroepen dat zij de natuur veel goedkoper kunnen beheren dan de terreinbeherende natuurorganisaties. In de conclusie wordt er afgerond dat er geen geld voor meer "boeren natuur" weggehaald mag worden bij de terreinbeherende natuurbeschermingsorganisatie. Want zij zorgen voor deskundigheid e.d..

Uit: Gelders landschap, nummer 16, winter 1994.

Zoogdieren lijden onder versnippering en vervuiling

Van de 64 soorten zoogdieren die in Nederland in het wild voorkomen lopen er 30 het risico op korte of langere termijn uit ons land te verdwijnen. Zo opent bovenstaand artikel in de uitgave van Natuur en Milieu. Waar gaat het om. Als gevolg van versnippering en vervuiling neemt het aantal zoogdieren af of wordt bedreigd met uitsterven. Deze dieren worden vermeld op een Rode lijst voor zoogdieren. Op pagina 15 wordt deze lijst gepubliceerd. In dit artikel verdere achtergronden over deze problematiek. Verder in Natuur en Milieu; "Koeien melken" in het bedrijfsrestaurant. In dit artikel een toelichting dat er steeds meer cateraars actief zijn met afvalpreventie en biologische producten. Vervolgens, De provincie is een belangrijke hoeder van natuur en milieu. In het artikel Vingers van de provincie een uiteenzetting hoe de provincies hun grondwater,- en afvalstoffenbeleid, regionaal verkeersbeleid en ook natuur en landinrichting uitvoeren. De provincies aan het woord.

Uit: Natuur en Milieu, februari 1995.

Zichtbare effecten van onzichtbare stoffen

Is een boekje met een overzicht van onderzoek aan vogels in het benedenrivierengebied. Hierin, wordt het effect van verontreinigingen op organismen in beeld gebracht. Het doel is een gefundeerde bijdrage te leveren op een vraag die vanuit het beleid vaak wordt gesteld "hoe erg is dat nu?". Zo blijken de micro beïnvloedingen het resultaat te zijn tussen het verband van vervuiling en leefresultaten. Als voorbeeld wordt het Kuifeendenonderzoek in beeld gebracht. Door wilde kuifeenden te voeren met o.a. driehoeksmosselen uit het IJsselmeer en het Haringvliet wordt het verband in kaart gebracht tussen het eten van schoonvoedsel (IJsselmeer) en vervuild voedsel (de uitmondingen van het Haringvliet). Niet alleen bij Kuifeenden is onderzoek gedaan. Uit Aalscholver onderzoek blijkt dat de eischaaldikte van vogels die vissen eten uit een verontreinigd gebied dunner zijn dan van vogels uit schonere visplaatsen. Het resultaat wordt zichtbaar in het broedresultaat. Ondanks de verontreinigingen laat het zich door verschuiving in de voedselsamenstelling en prooigrootte een verbeterd broedsucces aantekenen. Wat blijkt dat de belasting met verontreinigingen van zowel kleine Blankvoorns als van kleine Baars per kg lager is dan van grote Blankvoorns. Deze uitgave is niet bepaald bedoeld als ontspanning bij de open haard. Voor op dit gebied zuiver geïnteresseerde een wetenswaardig naslagwerk.

Boudewijn Theo, Dirksen Sjoerd en Martheke Ohm: Zichtbare effecten van onzichtbare stoffen. 103 bladzijden, 17 zwart/wit foto's, 11 zwart/wit illustraties, 38 tabellen in kleur (1994). Uitg. Bureau Waardenburg Postbus 365, 4100 AJ Culemborg. ISBN 90 3690 255X. In samenwerking uitgebracht met: Rijkswaterstaat Directie Zuid-Holland, Postbus 556, 3000 AN Rotterdam.

In het kort

Onder deze column aandacht voor wetenswaardige artikelen uit de publikaties van andere natuurverenigingen.

De Krusbek, een uitgave van de Vogelwacht Utrecht. Een uitvoerig verslag van de wintertelling van de kleine,- en wilde zwanen uit de polders Willege Langerak en Cabauw. (tussen Schoonhoven en Lopik.)

Boele, Arjan, Overwinterende kleine en wilde zwanen in willige Langerak en Cabauw. Uit: De krusbek, 1994, nr 6 blz. 129-142.

De Dompfoorn, een uitgave van Natuur en Vogelwacht De Vijfheerenlanden.

In het jaarverslag van de weidevogelwerkgroep een overzicht van de broedresultaten van kievit, grutto, tureluur en scholekster.

Kant, Atrid, Jaarverslag 1994. Uit: De Dompfoorn, 1994, nr 4, blz. 10-11.

't Altenatuurkje, een uitgave van natuurbeschermingsvereniging Alternatuur (Almkerk).

Een boeiend inventarisatie verslag van amfibieën tussen Maas en Merwe in het kader van een Provinciale inventarisatie over het jaar 1994.

Berg, van de, André, Amfibeën tussen Maas en Merwe. Uit; 't Altenatuurkje, 1994, nr 4, blz. 8-13.

Nieuw Nieuw Nieuw

De Zeeuwse Prikkebeen, een nieuwsbrief Vlinderwerkgroep Midden - Zeeland.

Veel uitvoerige verslagen van monitoringsroutes (uit Zeeland) en een oproep voor een vlinderfoto wedstrijd 1995. Regelement en inleveradres worden vermeld op blz. 20.

Baafjens, Anton, Maatproject spoortalud Oost-Souburg deel 2. Uit; De Zeeuwse Prikkebeen, 1995, nr 1, blz. 9-14.

Anja, Corrie en Hans, Monitoringroute Het Bossepad. Uit; De Zeeuwse Prikkebeen, 1995, nr 1, blz. 14-16.

Sperwer

Staande op de dijk, bij het bosje met waterrand, tuur ik door mijn kijker, zoekend naar de regelmatig daar gesignaleerde ijsvogel. Iedere keer ervaar ik hem weer als een regelrecht uit het paradijs ontsnapt wonder, vooral als hij zijn schitterende vleugels uitslaat en als een blauwe schicht over het water schiet. Soms doet hij mij een extra plezier door eventjes, als een kleine helikopter, op één plaats te blijven fladderen alvorens zich op een visje te storten. Ik kan het niet vaak genoeg zien.

Vandaag staan er slechts enkele slaperige wilde eenden op een oude stronk en alhoewel ook hun kleuren oogstrelend zijn in het najaarszonnetje, moet ik hen toch tot de minst spectaculaire verschijnselen rekenen. Met een zucht van lichte teleurstelling vervolg ik mijn weg, niet wetend dat deze dag nog niet zo slecht zal blijven.

Nogmaals richt ik mijn blik op het bosje en ontdek ineens een op mij toevliëgend roofvogelig silhouet. Niet zo groot als een buizerd, niet zo scherp van vorm als een torenvalk. Doodstil blijf ik staan in de hoop het dier zo min mogelijk in zijn vlucht te storen. En inderdaad, de vogel peinst er kennelijk niet over om voor zo'n enkel tweebeinig wezen zijn koers te wijzigen. Op een afstand van zo'n drie meter zweeft de sperwer nonchalant over mij heen. Zijn scherpe oogjes zien mij wel degelijk, maar de verachting staat er duidelijk in te lezen. Niet zo ver van mij af zet hij zich in een boom en overziet de omgeving. Eén kraai heeft hem direct gevolgd en zet zich duidelijk agressief naast hem op de tak. Twee andere makers volgen dat voorbeeld en kiezen strategisch gekozen plaatsen links en rechts. De sperwer bedankt voor de eer en zweeft door naar een boompje verderop, waar hij zijn staart eens lekker breed uit in het zonlicht zet.

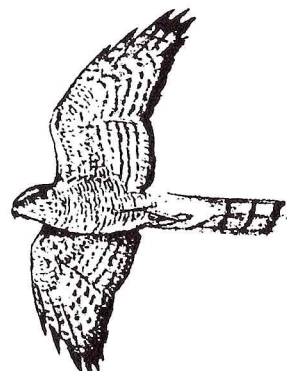
Het leven van een sperwer gaat niet over rozen. Een vlaamse gaai is van mening dat onze vriend zich in zijn achtertuin bevindt en gaat hem nu duidelijk zitten treiteren. Links op een boompje, dan weer rechts en tot slot in het boompje van de vermeende indringer.

Hij maakt hem vervolgens uit voor alles wat mooi en lelijk is maar hier staat het edele dier werkelijk echt boven. Dit is hem te min. De staart blijft lekker zoals hij is, hij plukt wat achteloos aan een veertje en volgt de gaai slechts vaagjes vanuit de ooghoeken. Die waant zich reuze imposant en zet zijn spel vrolijk voort, kennelijk niet beseffend hoe nutteloos.

Plotseling vindt de gaai versterking; de kraaien vinden het een enig spelletje en willen ook hun deel leveren. De eerste agressor duikt naar de sperwer, die de omgang met dit plebs nu toch echt voor gezien houdt en zich waardig verwijdt van de speelplaats richting hoge bomen, waar een andere onderdaan van het vogelvolk, eveneens niet al te vriendelijk, hem laat weten dat hij ook daar niet welkom is. Luid scheldend in hoonlach werkt de daar huizende groene specht de sperwer de deur uit.

Tjonge, die heeft z'n dag ook niet, denk ik, en realiseer mij opeens dat ik met deze taferelen de mijne inmiddels wel heb.

AMRB



Resultaat Nestkasten- en Knotbomen-Adoptie-Actie 1994

Tijdens de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering van 13 februari jl. werd het voorstel gedaan om een nader inzicht te geven van bovengenoemde actie.

Al een aantal jaren wordt deze actie door de Natuur- en Vogelwacht gehouden en van de opbrengsten kunnen een groot aantal nuttige zaken worden gefinancierd. Met name de werkgroepen Knotbomenonderhoud en Nestkasten kunnen uit de opbrengst van deze actie hun activiteiten grotendeels bekostigen.

In 1994 werden 103 knotbomen geadopteerd ad f 10,- waardoor dit een bedrag van f 1.030,- opleverde.

Het adopteren van nestkasten sprak net iets meer aan. In totaal konden 115 kastjes worden geadopteerd zodat er f 1.150,- op de rekening van de penningmeester binnenkwam.

Ook dit jaar, het jubileumjaar, willen wij prioriteit aan deze sponsor-actie geven.

Wij roepen onze leden op om eens extra in te haken bij deze actie zodat de verschillende werkgroepen hun belangrijke werk kunnen blijven uitoefenen. Het is natuurlijk, vrijblijvend maar wij willen er dit jaar wel extra de nadruk op leggen. Gooi de betreffende accept-giro daarom niet direct bij het oude papier. Bij voorkeur invullen, tekenen en op de bus doen.

Wij danken u bij voorbaat.



Doorbellijst voor zeldzame vogels.

Het heeft even op zich laten wachten, maar hier is hij dan eindelijk: de telefoonlijst. De bedoeling is dat de ontdekker van een zeldzame soort de persoon bovenaan in zijn kolom belt. Deze belt dan degene onder hem, diegene ook weer degene onder hem, enzovoort. Indien er iemand niet thuis is, dient de volgende persoon op de lijst gebeld te worden. Er is voor dit doorbelsysteem gekozen, in plaats van voor het welbekende pyramidsysteem, omdat nu iedereen slechts één telefoontje hoeft te plegen. Bij het pyramidsysteem zouden dat er twee zijn geweest. Indien niet anders vermeld is het telefoonnummer in Culemborg. Iedereen die zich alsnog wil opgeven voor de lijst kan even bellen met Stijn Brand, 03450-16038.

Naam:	Telefoon:	Naam:	Telefoon:
Stijn Brand	16038	Arjan Brenkman	19375
Paul van Veen	21953	Chris Harmsen	12417
Kars Veling	31689	Henk Vennix	14382
Ruud Post	30135	Arjan Reesink	16108
Breun Jansen	14885	Leo van der Kooij	15450
Gerrie Monfils	03473-77638	Gerard van Ruiten	19581

Stijn Brand

*Hallo
jeugdleden....*

JEUGDRUBRIEK

Eindelijk is het rond. We gaan op jeugdkamp, het is de bedoeling om te gaan van 15 tot en met 17 september 1995. Vrijdagmiddag weg met de bus en zondagmiddag weer terug in Culemborg. Van het plan om met eigen tenten te gaan zijn we snel afgestapt, niet iedereen heeft een tent en tenten huren is bijna niet te betalen.

We willen in een kamphuis logeren in 't Laer, een gebied tussen Laren en Baarn. Rondom in een prachtig natuurgebied. In de Ketelvink komt een kaart te hangen plus een beschrijving van het gebouw. Vlakbij ons kamphuis ligt het kasteel Groeneveld, waar regelmatig van alles te doen is op natuurgebied, daar gaan we dus in ieder geval heen, verder willen we dat zie je wel als je meegaat.

Uitgaan kost geld en om het zo min mogelijk te laten kosten kunnen we als jeugdgroep vast wat bijverdienen.

Het kamp zal ongeveer f 80,00 gaan kosten per persoon, het is de bedoeling dat iedereen meegaat. Wat kun je zelf doen om het voor jou wat voordeliger te maken: boodschappen, zakgeld sparen, in plaats van kadootjes geld vragen, je weet vast zelf nog wel dingen.

Wat kunnen we samen doen: bij je thuis, burens, familie en kennissen vragen of ze nog zegelboekjes hebben waar ze niets mee doen. Ze hoeven niet vol te zijn, door 2 halfvolle zegelboekjes bij elkaar te doen krijg je ook een volle die weer wat waard kan zijn. Alle zegels wel of nog niet ingeplakt zijn welkom, van de supermarkt ook van buiten Culemborg, de benzinepomp, de margarine gewoon alle punten.

Waar we geen geld voor krijgen proberen we in te wisselen voor leuke dingen die we op de markt kunnen verkopen. Dat kan zijn in de stand van de N.V.W.C. in het NME-Weekend op de Kinderboerderij 1 en 2 juli 1995 of op de wijkmarkt 17 juni 1995 op het Chopinplein. Ben je handig en heb je wat zelfgemaakte dingen of heb je nog leuke spullen die verkocht mogen worden op de kraam bel dan even of zeg het op een van de jeugdavonden dan halen we het graag bij je op of breng het mee naar de Ketelvink.

Houd je wel 1 en 2 juli en 17 juni vrij om te helpen in de kraam? Een dezer dagen krijg je een brief om je op te geven voor het kamp, daarin komen alle gegevens nogeens op een rij, ook hoe je kan betalen en wat je mee moet nemen.

In het kamphuis moeten we zelf koken dus moeten we iemand meenemen die als kok wil fungeren. Het moet iemand zijn die voor zo'n grote groep kan koken.

Afwassen hoeft niet want net als thuis helpen we om beurt de boel aan kant maken. Weet je toevallig zo iemand geef snel de naam door en we vragen of hij/zij mee wilt.

Heb je na de ontvangst van de brief nog vragen, neem dan snel contact op.

Bloemenklok.

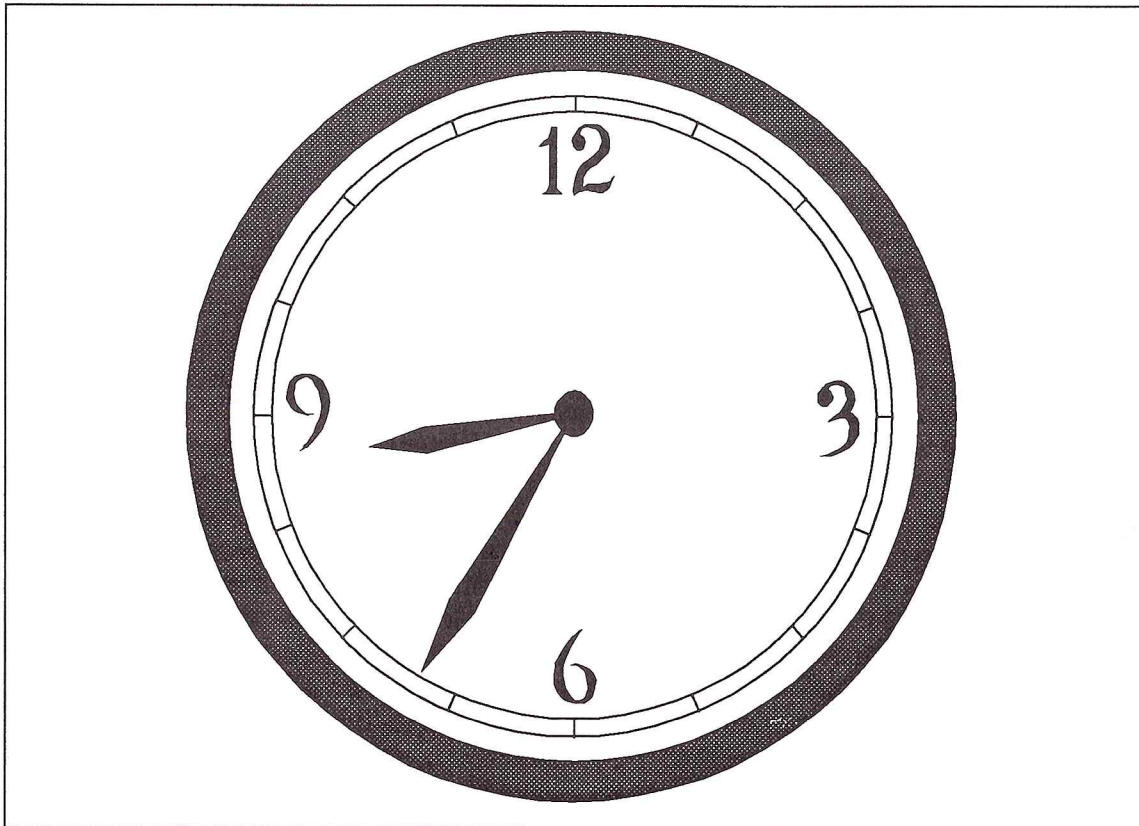
De Zweedse natuuronderzoeker Carl Linnaeus leefde van 1707 tot 1778. Hij vond het maar verwarrend dat er zoveel verschillende namen voor dezelfde bloemen en planten waren. Op zijn rondreis door Lapland, Engeland, Frankrijk, Ne-

derland en Zweden vond hij steeds andere (volks)namen voor dezelfde planten. Vaak werd de plant genoemd naar het gebruik, boeren behandelden hun vee met een kruid tegen wormen, dat heette dus boerenwormkruid.

Om de bestudering van planten wat makkelijker te maken gaf hij elke plantensoort een uit twee namen bestaande wetenschappelijke naam. Het eerste deel, dat altijd met een hoofdletter wordt geschreven duidt het geslacht aan waartoe de plant behoort bijvoorbeeld Veronica (ereprijs). Het tweede deel geeft de naam van de soort aan. Zo heet de Veld-Ereprijs *Veronica arvensis* en de Gewone Ereprijs *Veronica chamaedrys*.

Door veel met planten en bloemen bezig te zijn zag Carl Linnaeus dat er bloemen waren die steeds op dezelfde tijd open gingen of dicht, onder invloed van het licht.

Door deze waarneming maakte hij een bloemenklok, waarop hij door naar de bloemen te kijken wist hoe laat het was. Probeer zelf nu eens een bloemenklok te maken.



Teken een klok met cijfers, kijk enkele dagen naar een bloemensoort, kijk hoelaat hij opent en hoe laat hij sluit, is dat steeds op de zelfde tijd dan kun je deze bloem gebruiken voor je klok. Schrijf naast je klok op de juiste tijd de naam van de bloem en of hij open gaat of dicht. Doe dat met nog enkele soorten en je hebt ook een bloemenklok net als Carl Linnaeus.

Opdrachten.

Veel zin in een beloning voor het juiste antwoord hebben jullie niet, slechts een nl. Joost Rink stuurde het goede antwoord in. De werkstukken van de inzenders met het thema **20 jaar N.V.W.C.** hebben jullie in de Ketelvink kunnen zien hangen. Ieder krijgt een boek voor de moeite. Wil je nog wat weten, wat vragen of zo

even bijpraten, neem dan even contact op met Gerrie Monfils, de Limiet 5, 4131 NR Vianen. Tel/fax: 0347377638.

Oudere jeugd

Als je het stuk van de Jongere jeugd gelezen hebt dan weet je al dat we op kamp gaan, ook jullie worden van harte uitgenodigd om mee te gaan, voor jullie wordt het programma enigszins aangepast want we kunnen niet maken dat jullie spelletjes meedoen met de jongeren.

Ook voor jullie geldt de prijs van f 80,00 en je krijgt op korte termijn de brief met de juiste gegevens.

Stijn Brand heeft zich aangemeld als opstarter van het lijder-/leiderschap van de Vogelwerkgroep. Paul van Veen heeft tot begin 1994 de vogelwerkgroep gecoördineerd, maar wilde om diverse omstandigheden stoppen. Heb je zin en tijd om mee te helpen door alleen of samen met anderen bijvoorbeeld een gebied te inventariseren, neem dan eens contact op met Stijn.

21 mei, dat is op een zondag(middag) willen we een excursie houden voor jullie in de Blauwe Kamer, onder leiding van een Blauwe Kamergids. Ga je mee? Er kunnen 20 personen mee dus snel opgeven als je wilt. De Blauwe Kamer ligt tussen Rhenen en Wageningen en is een gebied wat aan de natuur teruggegeven is door het doorsteken van een dijk. Sinds dat enkele jaren geleden gebeurde zijn er heel wat goede ontwikkelingen in werking getreden. Bij de laatste overstromingen en hoog waterstand is gesproken om dat op meer plaatsten te doen, er zou zo meer water "even weg kunnen" in geval van hoge waterstanden. Hoe het allemaal zit horen we wel van de gids.

Op de clubavond waar het Sovon bij aanwezig was is er gesproken over het invullen van waarnemingskaarten met behulp van een atlas, ik heb een nieuwe meegebracht bij Vogelbescherming dus kunnen we aan de slag.

Op 11 maart 1995 trokken grote groepen kraanvogels over ons land, boven Culemborg een groep van 52, de eerste boerenzwaluw in onze omgeving is gezien rond 22 maart, de tijtjaf is ook terug, zelf zag maar vooral hoorde ik hem eind februari in Culemborg, de ooievaar zit nog steeds bij de camping de Welborn op een van de weilanden daar. Schrijf je eigen waarnemingen goed op kun je volgend jaar weer plezier van hebben.

Tot bels, ziens of schrijfs,
Gerrie Monfils,
31-de Limiet 5,
4131 NR Vianen.
tel/fax 0347377638.



Kwak

Oproep waarnemingen Kwak, Huiszwaluw en Uilen.

Vanwege een lopende inventarisatie van de uilen rond Culemborg het verzoek om alle waarnemingen (zowel zicht- als hoorwaarneming) van Steenuil, Bosuil, Ransuil en Kerkuil in te leveren. Een inventarisatie die nog van start moet gaan betreft de Huiszwaluwen. Om te voorkomen dat broedgevallen door ons worden gemist, zouden we het erg op prijs stellen als u nestgevallen zou willen doormelden. De nestjes zien er uit als kleine kommetjes, ze zitten vaak in de nok van een huis. Vanwege een verzoek van SOVON doe ik hier tevens de oproep om even door uw waarnemingenboekje te gaan en te kijken of u nog waarnemingen van Kwakken rond Culemborg heeft staan. De waarnemingen uit 1990 toen er een adult en een juveniel hebben gezeten zijn ook welkom. De waarnemingen kunt u inleveren op Bachlaan 13, Culemborg. Bij voorbaat dank.

Stijn Brand.

Winterstootvogeltelling van 28 januari 1995

Op zaterdag 12 februari jl. heeft de jaarlijkse winterstootvogeltelling weer plaats gevonden. Na een kopje koffie en zoeken naar een fiets werd besloten om het telgebied in 3 stukken te verdelen en met 1 auto- en 2 fietsploegen uit te rukken. Het was die ochtend droog maar zwaar bewolkt, ongeveer 5 graden en harde zuidenwind. Later op de dag werd het regenachtig. Op dat moment was het water in de Lek nog net laag genoeg om met de pont van Beusichem de oversteek te kunnen maken.

Er werden 4 soorten stootvogels in het telgebied (zie kaart) waargenomen. Zoals de afgelopen jaren werd de buizerd (42 ex.) het meest aangetroffen met verrassend veel sperwers (7 ex.) en slechts 2 torenvalken en eindelijk weer eens 1 havik. Afgezien van het torenvalkentieptepunt verschillen de getelde aantallen niet veel van de gemiddelde winterwaarneming. Diepgaande conclusies wil ik hier niet aan verbinden want het blijft per slot van rekening een steekproef die van een aantal factoren afhankelijk is.

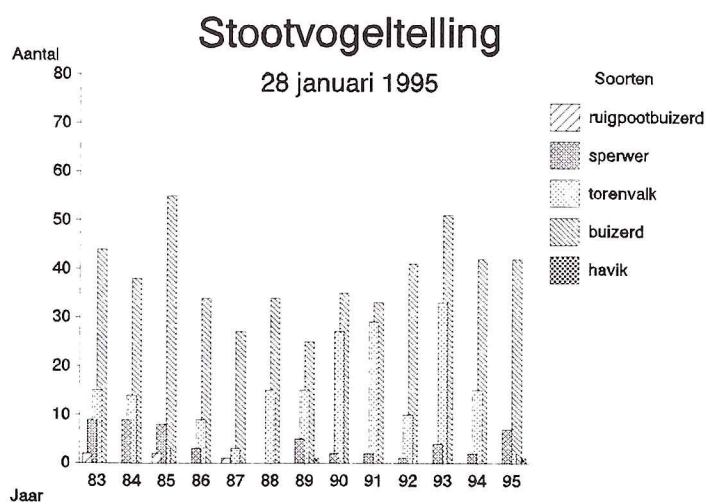
Tabel resultaten van tellingen van 1983 t/m 1995

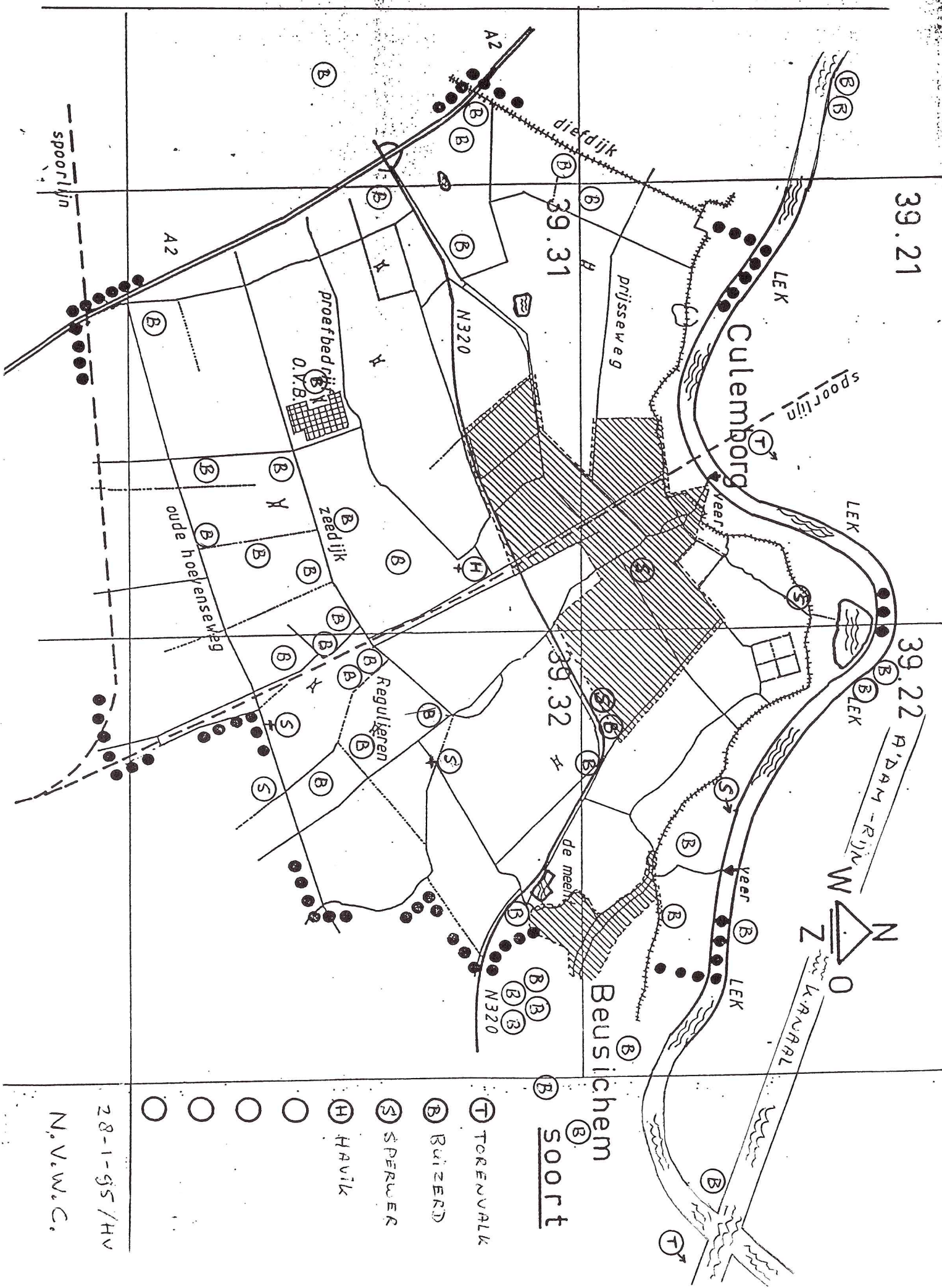
Soort:	'83	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92	'93	'94	'95
buizerd	44	38	55	34	27	34	25	35	33	41	51	42	42
ruigpootbuizerd	2		2		1								
torenvalk	15	14	3	9	3	15	15	27	29	10	33	15	2
sperwer	9	9	8	3			5	2	2	1	4	2	7
blauwe kiekendief	1												
rode wouw		1											
zeearend				1									
havik							1						1
Totaal:	71	62	68	47	31	49	46	64	64	52	88	59	52

Totaal bleef het aantal overwinterende stootvogels in ons telgebied iets achter bij vorig jaar. Het aantal buizerden was hetzelfde als in 1994. Er was een opvallende cluster in het Beesdse veld en in de Regulieren. Het aantal overwinterende torenvalken neemt met sprongen af de laatste 2 jaar. Mogelijk heeft dat dit jaar te maken met de enorme neerslag in januari. Er werden maar liefst 7 sperwers en zelfs een havik waargenomen, dit blijven toch een beetje toevals-treffers.

Bij deze wil ik alle tellers bedanken die aan de inventarisatie hebben meegewerkt t.w. Gerard en de doortrappers Stijn, Gerben, Kars en Annette.

Henk Vennix.





- Beusichem
- soort
- (T) TORENVALK
 - (B) RUIZERD
 - (S) SPERUER
 - (H) HAVIK
 - (O)
 - (O)
 - (O)
 - (O)
- 28-1-95 / HV
- N.V.W.C.

Boomfeestdag

Op 22 maart is er in heel Nederland boomplantdag gehouden, behalve in Culemborg, daar wordt het altijd een dag later. Niet omdat we tegen een boomplantdag op woensdag zijn, maar door het aantal deelnemers is de woensdag minder geschikt.

Donderdag 23 maart 1995.

Al vroeg in de ochtend begon de merel te fluiten, alsof hij wilde zeggen kom er uit het wordt een mooie dag. Zo was ik dus al vroeg uit te veren, want ook ik had beloofd een handje toe te steken. Toen ik om half acht 's morgens bij de Kinderboerderij aankwam was het daar al een drukte van belang, vele handen waren bezig met het inrichten van de stands van waaruit de bezoekers hun voorlichting kregen.

Om half negen kwamen de eerste schoolklassen, groep 8, aangewandeld en gefietst. Mijn taak was een van de groepen rond te leiden langs de infostands. Wie met mij meeding begon bij stand een, ingericht door boomkwekerij Udenhout, waar hard gewerkt moest worden aan het inplanten van bomen in potten, na deze klus kon er even uitgerust worden op een tuinbank en gelijk tijdig geluisterd naar de uitleg van de kweker. Na het verhaal kreeg ieder een boekenlegger en een doosje pepermint. Een grote bel werd geluid ten teken dat er naar het volgende punt gegaan moest worden, voor mijn groep de hoogwerker. Wie durfde mocht mee naar boven, waar een prachtig uitzicht was over Culemborg.

Het volgende punt was een kraam waar het werk van de plantsoendienst uitgelegd werd, er kon bekeken worden wat er met snoeihout gedaan werd en wordt, grof hout voor vlechtschermen, lange staken als nieuw pootmateriaal of bonenstaken en ook het werkmateriaal kon bekeken en uitprobeerdd worden. Deze kraam leverde ieder een plakje van een boomstam op.

Iedere school mocht een boom planten, deze bomen stonden in een kring rondom de Europese vlag, elke boom werd versierd met een landenvlaggetje, wat aan het eind van de dag een kleurrijk geheel opleverde.

In kraam vier hing een grote kaart van Europa, waar goed op te zien was waar wel of geen bomen groeien. Even lastig was de bomenkwis, een afbeelding van de boom, een afbeelding van het blad en soms de vrucht moesten van de juiste naam worden voorzien. Verder werd er uitleg gegeven over zwammen, mest, de grondopbouw in Culemborg en hoe je door jaarringen te tellen de ouderdom van een boom kunt weten.





De boom waarvan de ouderdom al bekend was kregen we te zien in de paardenshuur, waar de Sios enkele dia's vertoonde van o.m. de boom die Burgemeester Bloemendaal twee jaar terug plantte in Zuid-Afrika.

Iedere leerling van groep 8 heeft op school een kaart met een adres erop gekregen van een Zuid-Afrikaans kind, daar moest een verhaaltje over je zelf of een tekening op komen, gezamenlijk worden de kaarten verstuurd naar het dorp waarmee Culemborg een vriendschapsband heeft.

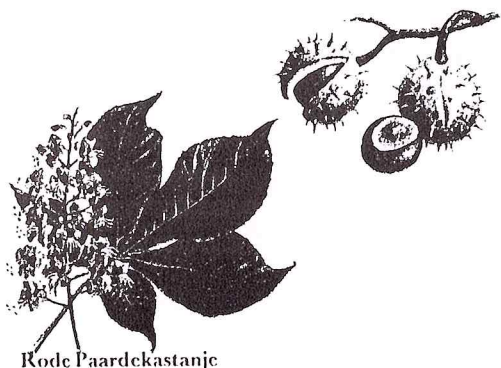
Het laatste onderdeel was in de kinderboerderij, waar chocolademelk en een koekje klaar stond. Verder kon er papier gemaakt worden op een oude manier en met binoculairs gekeken. Als afsluiting kon er een blik geworpen worden op de binnenstaande runderen, schapen, konijnen, muizen, ratjes, ja wat al niet meer.

In het kleinste theater van Nederland, ter grootte van een groentekistje, werd een vouwshow gegeven, van kleine vouwblaadjes werden vogels, bloemen en figuren gevouwen, wat steeds weer een luid applaus opleverde.

Een driehonderd kinderen kreeg op deze manier een buitenles in de stralende zon. Enkele groepen waren getuige van het inplanten van een kastanje op de parkeerplaats van de Kinderboerderij door wethouder Jean Eigeman.

Een goede dag om op terug te kijken; alle meewerkende N.V.W.C.-ers bedankt voor jullie inzet.

Gerrie Monfils.



Rode Paardekastanje



Witte Paardekastanje

De Eerste.....

Heb je dat ook zo in het voorjaar? Die eerste ... en vul dan maar in.

Voor de één is dat het Klein hoefblad, voor de ander de Tjiftjaf, de derde heeft het bij de eerste Grutto en weer een ander heeft een vlinder nodig. Maar bij iedereen is het zoiets als maakt je hart een sprong (of sprongetje): Een blij gevoel dat de loop van de seizoenen zeker is. Met voor velen de mooiste seizoenen tastbaar in aantocht: voorjaar en zomer!

Het weekend van 11 en 12 maart: heerlijk warm voorjaarsweer! Iedereen geniet en gaat koortsachtig op zoek naar zijn of haar eerste.

Wij (Kars, Ellen en ik) natuurlijk ook. 't Is 12 maart. Mijn eerste vlinder had ik nog niet en ook geen eerste hommelmot. Op naar het Tichelterrein in Buren! Lekker zandig en dus snel warm: erg belangrijk voor insecten! Een vrolijk welkom wachtte ons: de Tjiftjaf is terug! Van wel 3 richtingen klonk hen kenmerkende getjiftjaf. In 1 nacht tijd zijn ze er massaal. In elk geschikt gebied is vanaf die dag dit vogeltje te horen. Heerlijk beestje!

Tegen 12 uur hadden we elke Vroegeling gezien, de eerste Keverorchis blaadjes aanschouwd en geluisterd naar het voorjaarsconcert van de diverse vogelsoorten. 't Moet nu toch vlindertijd worden! Maar weer een ronde langs de bloeiende wilg want dat is de enige nectarplant. En ja hoor! Daar zit er een te drinken! Een Kleine vos! Hij is een beetje vaal door de overwintering maar verder helemaal compleet! Joepie!

Na twee foto's houdt hij 't voor gezien en vliegt naar een wat minder winderig plekje om weer op te warmen. Ik was nog niet klaar met genieten en loop achter het beest aan. Wat een heerlijkheid: op dat warme plekje wordt al gezond! En wel door een Dagpauwoog! Oh wat is ie mooi!

Na langdurig gluren gaan we zeer tevreden op weg naar het hek. Eigenlijk zou ik nog graag een hommelmot zien maar ja, je kan niet alles hebben. Of wel?

Ik kijk nog een keer om mij heen. Ellen zegt: 'Mam je staat haast op een hommelmot' Jawel, ik stond op 10 centimeter van een Aardhommelmot die tegen een molshoop zat te zonnen. Ze had haar middelste poot opgetild als afweer tegen die reus naast haar.

Mijn dag kon niet meer stuk!

Onder de afwas kijk ik tevreden naar buiten nog na genietend van de eerste vlinders en hommelmot. Zie ik daar aan de andere kant van het gazon (zo'n 50 meter verder) een witje vliegen! Ik roep 'Kars, een witje' en vlieg naar buiten. Ter plaatse

gekomen was ie natuurlijk gaan zitten en niet meer te vinden. Maar na enig gedrentel en gezocht kwam hij aan vliegen uit de aangrenzende tuin. Kars en ik zeiden vrijwel tegelijk: 'Wat is ie groot. Een Groot koolwitje?' 'Dat kan niet!' Toen drong het tot ons door dat dit helemaal geen koolwitje was maar een vrouwtje Citroenvlinder! 't was wat vroeg voor haar. Dat vond ze zelf ook want ze was duidelijk op zoek naar een plek om weer in rust te gaan. Een klimop werd afgekeurd, een laurier voldeed beter. Daar verdween ze in en wij hebben haar er niet meer uit zien komen!

De Citroenvlinder is door een gebrek aan waardplanten (de vuilboom) beslist geen algemene vlinder in Culemborg. Als ieder NVWC-lid nu een vuilboom ('t is trouwens een struik) in zijn/haar tuin zou zetten zou dat al een stuk schelen. Maar nog een 'Joepie' kon er wel af.

Op één na hadden we nu alle overwinterende dagvlinders die op dat moment kunnen vliegen gezien. De Gehakkelde aurelia ontbrak nog.

Toch ook maar even in de Zump kijken of hij misschien op zijn vaste plek zit. Ik geloofde zelf niet dat het echt kon! Maar hij zat er!

Dat het een hij was was overduidelijk. Elk voorbijvliëgend insect werd direct achtervolgd en bekeken of het echt geen wijfje was. Daarna werd weer op het vaste warme plekje opzond. Klaar om haar te bedienen zo gauw ze zou verschijnen. Zo mooi! Oh wat mooi!

Ik zweefde naar huis.

Ik kan er voorlopig weer veel maartse buien tegen. En ook wel april die doet wat hij wil!

Lang leve de eerste....!

Annette van Berkel

VOGELWAARNEMINGEN

Het is duidelijk dat het voorjaar weer is aangebroken. De Tjiftjaf en de Grutto zijn weer volop terug. De voorjaarstrek leverde ook weer enkele zeldzamere soorten zoals 52 Kraanvogels en een Slechtvalk. Vanaf de volgende Hak-al zal er bij de Vogelwaarnemingen een lijstje komen met soorten waarvoor we speciale aandacht vragen. Hierbij kunt u denken aan de eerste terugkerende zomergasten in het voorjaar of de wat zeldzamere broedvogels rond Culemborg. We hopen op deze manier op een wat meer systematische wijze waarnemingen binnen te krijgen, zodat we ze ook beter kunnen verwerken. Uiteraard weer onze dank voor het inleveren van de waarnemingskaartjes.

Soort	Plaats	Aantal	Datum	Waarnemer
Dodaars	Redichemse Waard	1	09-01-95	KV, AvB
Aalscholver	Afgraving	8	18-02-95	AMR
Ooievaar	Rietveldseweg	1	27-01-95	GM
	Chopinplein	1	24-02-95	SB
Kraanvogel	De Bol	52	11-03-95	AB
Wilde Zwaan	Einde Weidsteeg	26	15-01-95	AMR
Kolgans	Redichemse Waard	300	18-02-95	GvR
Pijlstaart	Afgraving	2	18-02-95	AMR
	Lekdijk Culemborg	4	21-02-95	JA
Krakeend	Lekdijk Oost	2	21-02-95	JA
Bergeend	Afgraving	6	18-02-95	AMR
Wintertaling	Langedreef	20	24-02-95	AMR
Smient	Redichemse Waard	400	10-02-95	GvR
Brilduiker	Trektelpost	3	28-02-95	JA
	Zoelmond	12	22-02-95	JA
	Fort Honswijk	2	28-01-95	HV, GvR
	Trektelpost	5	18-02-95	AMR
Grote Zaagbek	Lekdijk, Beusichem	3	15-01-95	AMR
	Uiterwaard, Weidsteeg	2	11-02-95	AvB
	Molenkampen	5	26-02-95	AMR
	Trektelpost	2	18-02-95	AMR
Nonnetje	Lekdijk Oost	1	01-03-95	JA
	Lekdijk, Beusichem	1	15-01-95	AMR
Buizerd	N320	1	27-01-95	GM
	Zump	2	10-02-95	AvB
	Trektelpost	5	01-03-95	AMR

Sperwer	Einde Langedreef	1	20-01-95	AMR
	Zump	1	10-03-95	JA
	Regulieren	1	19-03-95	PvV
Havik	Verdijkstraat	1	26-02-95	GvR
Slechtvalk	boerderij 'De Duinen'	1	22-02-95	PvV
Scholekster	Lek	80	18-02-95	AMR
	Lekdijk Oost	-	21-02-95	JA
Goudplevier	Redichemse Waard	65	05-11-94	KV, AvB
	Steenwaard	35	28-01-95	HV, GvR
Wulp	Einde Weidsteeg	150	17-01-95	AMR
	Steenwaard	1	25-02-95	AR
Grutto	Redichemse Waard	1	24-02-95	AMR
	Redichemse Waard	4	02-03-95	AMR
Steenuil	Redichemse Waard	4	02-03-95	AMR
Bosuil	Achterweg	1	02-03-95	AMR
Ransuil	Pikse Bogerd	1	18-02-95	GvR
	Tichelterrein	7	19-03-95	PvV
Ijsvogel	De Bol	1	22-01-95	LvdK
	Einde Langedreef	1	12-01-95	AMR
	Put van Buren	2	13-03-95	JA
	Tichelterrein	1	19-03-95	PvV
Groene Specht	Rondeel	1	09-01-95	AMR
	Put van Buren	1	13-03-95	JA
	Tichelterrein	1	19-03-95	PvV
Kleine Bonte Specht	Goilberdingenstraat	1	27-01-95	JdH
Grote gele Kwikstaart	Beusichem	1	24-09-94	JA
Tjiftjaf	Zoelmond	1	21-02-95	JA
Paapje	Palumbusterrein	1	24-09-94	JA, KV
Staartmees	Beatrix Verpleeghuis	4	23-01-95	AK
	Steenovenslaan	6	26-01-95	GM
	Eikeboom voortuin	2	12-03-95	BJ

De initialen staan dit keer voor:

KV = Kars Veling
 AvB = Annette van Berkel
 AMR = Annemartien Reesink
 GM = Gerrie Monfils
 SB = Stijn Brand
 GvR = Gerard van Ruiten
 JA = Jouke Altenburg

HV = Henk Vennix
 AR = Arjan Reesink
 PvV = Paul van Veen
 JdH = J. den Hertog
 LvdK = Leo van der Kooij
 AB = Arjan Brenkman
 BJ = Breun Jansen

Stijn Brand.

EXCURSIE- EN AKTIVITEITENPROGRAMMA

**** INDIEN NIET VERMELD, DAN VERTREKKEN ALLE EXCURSIES VANAF "DE KETELVINK" ****

datum	tijd	aard van de activiteit
vrijdag 21 april 1995	19.00-20.00 uur	Jongere jeugdavond
zaterdag 22 april 1995	a) 06.30 uur b) 07.00 uur	Zoogdiereninventarisatie door Zoogdierenwerkgroep Vogelexcursie per fiets naar Mariënwaerd o.l.v. Leo van der Kooij
maandag 24 april 1995	20.00 uur	Algemene maandelijkse vergadering
vrijdag 28 april 1995	20.00 uur	Dia-avond over vleermuizen
zaterdag 29 april 1995 t/m zaterdag 6 mei 1995		Jubileumkamp naar La Brenne, Frankrijk
vrijdag 5 mei 1995	19.00-20.00 uur	Jongere jeugdavond
maandag 8 mei 1995	19.00 uur	Planten bekijken in omgeving Culemborg o.l.v. Plantenwerkgroep
vrijdag 12 mei 1995	19.30-21.00 uur	Oudere jeugdavond
zaterdag 13 mei 1995	07.00-17.00 uur	Dagexcursie naar Amsterdamse Waterleiding Duinen o.l.v. Kars Veling en Gerard van Ruiten
maandag 15 mei 1995	20.00 uur	Algemene maandelijkse vergadering
vrijdag 19 mei 1995	19.00-20.00 uur	Jongere jeugdavond
zaterdag 20 mei 1995	a) 06.00 uur b) 09.00-12.00 uur	Zoogdiereninventarisatie door Zoogdierenwerkgroep Tuinwerkzaamheden
woensdag 22 mei 1995		UITERSTE INLEVERDATUM KOPY HAK-AL JUNI '95
vrijdag 2 juni 1995	19.00-20.00 uur	Jongere jeugdavond
zaterdag 3 juni 1995		Aktiviteiten Nestkastenwerkgroep
zaterdag 10 juni 1995	a) 09.00-12.00 uur b) 09.00-12.00 uur	Tuinwerkzaamheden Hommels bekijken rond Culemborg o.l.v. Insektenwerkgroep
vrijdag 16 juni 1995	19.00-20.00 uur	Jongere jeugdavond
zaterdag 17 juni 1995	09.00-17.00 uur	Gehele dag plantenexcursie naar "De Brand" in Brabant o.l.v. Plantenwerkgroep

